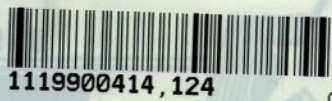

KU. 1.1
EDVARI...
V. 1989

Celje - skladišče

D-Per

582/1989

1119900414,124

COBISS

OSMEJENJA KNJ. CELJE

občina šentjur pri c

URINJE

glasilo socialistične zveze delovnega ljudstva

IZ VSEBINE:

- Gospodarska gibanja skozi 13 let
- V Alposu na dobri poti
- Prenos nalog SIS
- Volitve v letu 1990
- Uspešni mladi zgodovinarji

DECEMBER 1989

Št. 124

Več pravic otrokom

V desetletju otroka se vse bolj izraža vprašanje o otrokovih pravicah ter o vsesplošnem prizadevanju za otrokovo kvalitetnejše življenje. Ob tem pa se kot eno izmed vprašanj življenja otrok postavlja vprašanje kršenja otrokovih pravic in še posebej nasilja nad otroki. Kot velik korak k borbi za otrokove pravice je bila v mesecu novembru sprejeta konvencija o otrokovih pravicah pri OZN.

Kaj so torej otrokove pravice? Osnovne pravice se pričenjajo že pri tem, da se otrok rodi zaželen, ter vse do pravice do igre in razvedrila. Odrasli moramo spoštovati otrokovo osebnost, otroka spoštovati, mu dajati občutek varnosti in ljubezni, mu ustvarjati naklonjeno okolje, da bo po svojih močeh z nami starejšimi že danes urejal skupno življenje, da ne bo objekt naše skrbi, temveč subjekt v naših prizadevanjih za njegov boljši vsakdan.

Položaj otrok pa ni odvisen le od gmotnega položaja staršev, temveč tudi od tega, kako starši

uresničujejo svoje, človeške pravice in svobode na sploh, pa tudi svoje roditeljske pravice in dolžnosti. Vendar ne gre samo za starše, temveč za vse odrasle. Prav vsi smo dolžni spoštovati in varovati pravice otrok.

Pri kršenju otrokovih pravic pa so prav gotovo najbolj drastični primeri in pojavi vseh oblik trpinčenja otrok. Tako lahko danes v sredstvih obveščanja pogostokrat zasledimo zapise o nečloveškem pretepanju otroka, spolnem zlorabljanju in podobno. Ob tem se zgrozimo in se vprašujemo — kaj ni bilo nikogar, ki bi preprečil najhujše? Zato smo dolžni biti pozorni na vsakršno nasilje nad otroki v okolju, kjer živimo.

Ob novem letu poskrbimo vsi, ki nam otroci veliko pomenijo, da bo v otroških očeh sreča in veselje namesto strahu in nezaupljivosti do nas odraslih. Srečno otroštvo naših otrok je naša obveza, da bodo naši otroci odrasli v zdrave in zadovoljne ljudi, ki bodo nekoč dobri starši.

ZPM Šentjur

nakazana tudi evolucija sprememb ter vsebinske usmeritve delovanja Socialistične zveze kot samostojne politične organizacije v nastajajočem političnem sistemu naše pluralistične družbe.

In kakšno Socialistično zvezo si želimo v prihodnje?

Izhodišče uspešnega delovanja SZDL je lahko le v priznavanju različnosti pogledov, mnenj in interesov posameznih oseb, ki delujejo v naši organizaciji. Gre za odprt, svoboden in demokratičen prostor, v katerem mora biti možnost za odprt in ustvarjalni dialog in za oblikovanje končne sinteze. Socialistična zveza bo kot samostojna organizacija individualnega, pa tudi kolektivnega članstva, odprta za tak dialog in sodelovanje z drugimi, upoštevajoč svoj statut in program. Za učinkovitejše reševanje

eksistenčnih in socialnih vprašanj, bo ob vrsti kratkoročnih ukrepov, ki jih vsiljujeta gospodarska in družbena kriza, potrebno naše delovanje tudi na tistih nalogah in usmeritvah, ki dolgoročneje zagotavljajo našo trdnjšo in bogatejšo prihodnost.

Tako hoče socialistična zveza tudi v prihodnje združevati vse ustvarjalne in napredne sile, katerih osnova je delo in ustvarjalnost na vseh ravneh in vseh, od kmeta do intelektualca. Socialistična zveza mora tako postati še bolj naša, da bi v njej in preko nje reševali čim več skupnih problemov ter tako prispevali k razvoju in napredku vseh krajevnih skupnosti in še širših okolij.

S temi cilji bomo pripravljali tudi naše pomladanske volitve.

SZDL

Sanacije po neurju

Komisije na terenu in prijave občanov so ugotovile in ocenile precejšnjo škodo na stanovanjskem fondu, predvsem v individualni lasti občanov. V nekaterih primerih so ugotovili, da obstoječi objekti ni smotno popravljati. Skupno z občani je bilo odločeno, kateri objekti se bodo sanirali in kateri nadomeščali.

Po prvotno sprejetih sredstvih republiške solidarnosti smo se lotili nadomestitve treh stanovanjskih objektov in rešitve enega socialnega primera, za katerega smo stanovanjski problem rešili v sklopu druge nepoškodovane stanovanjske enote.

Skupno z lastnimi sredstvi občanov, sredstvi solidarnosti ter delno tudi s podarjenim materialom raznih delovnih organizacij, so nadomestne objekte pričeli graditi Vodiškovi, Mlakarjevi in Udučevi.

Republiška solidarnostna sredstva so delno pomagala pri sanaciji objektov še šestim oškodovancem.

Z dodatnimi sredstvi solidarnosti Zveze stanovanjskih skupnosti Slovenije bo bržčas sanirano še dvanajst najhujše prizadetih stanovanjskih objektov.

S pridobitvijo teh sredstev, ki pa v celoti ne bodo zadoščala, so

se še trije oškodovanci odločili za gradnjo nadomestnih objektov, s katerimi se prestavljajo iz ogroženih območij. V ostalih primerih pa se poškodovani deli stanovanjskih prostorov nadomeščajo in rešujejo v okviru obstoječe hiše ali z izgradnjo prizidkov in dvigov prostorov nad kritično točko visokih voda. V enem primeru pa se bodo sredstva koristila tudi za izvedbo varovanj pred visokimi vodami.

Ker gre za obsežno in zahtevno sanacijo se zavedamo, da v tem času ni bilo moč zadeve urediti do kraja, temveč se bodo dela nadaljevala še v prihodnje.

Sanacija poškodovanega dela vodovoda Kozarica-Sentjur že poteka v skladu z dogovorom med izvajalci in investitorji. Zamenjan je poškodovani cevovod, urediti pa je treba še dve vodni črpališči.

Javna kanalizacija, ki je bila zamašena z nanosom proda, je očiščena. Ostaja pa še odprto vprašanje urejanja hudournika v Hruševcu. V KS Šentjur-center potekajo razgovori o strokovni rešitvi tega problema, namreč kako najugodnejše rešiti pereč problem ogrožanja vode v hudourniku za sosesko Hruševac.

Socialistična zveza za jutri

Ob koncu preteklega leta je SZDL organizirala razgovore v okviru razširjenih predsedstev KO SZDL v vseh krajevnih skupnostih. Na teh smo širše spregovorili o vsebini sprememb delovanja naše organizacije, o pripravah na sprejem statuta, o programu RK SZDL »Z demokratično in ustvarjalnostjo v bogatejši življenju«, o izhodiščih programa SZDL Šentjur ter o načinu našega delovanja v prihodnje, pa tudi o novi volilni zakonodaji.

Poleg navedenega so bila obravnavana tudi druga aktualna vprašanja, kot so: uresničevanje krajevnih samoprispevkov, delovanje in financiranje krajevnih skupnosti in društev ter družbenih organizacij, uresničevanje programov komunalne, cestne in druge infrastrukture, PTT, elektro itd., delovanje delegatov v SIS in v zborih občinske skupščine itd. Posebej

zanimiva je bila razprava o predlogu vključitve sisov v upravne organe oziroma skupščino občine. Osnutek programa SZDL »Z demokratično in ustvarjalnostjo v bogatejši življenju« je bil povsod kar dobro sprejet, saj obsega vsa tista vprašanja, ki so pomembna za občana, za našo kvaliteto življenja in delovanja na vseh ravneh. Poudarjena je bila tudi odprtost tega programa tako z vidika možnih vsebinskih dopolnitev, kakor tudi z vidika podanih možnosti na področju njegovega izvajanja.

V razpravi je bil pozitivno ocenjen tudi predlog izhodišč programa občinske konference SZDL Šentjur, ki skupaj s programom RK SZDL predstavlja tisto vsebino, ki nastaja na temelju interesa in potreb občanov, to je individualnega in tudi kolektivnega članstva SZDL. S temi programi je

Vsem delovnim ljudem in občanom želimo srečno in uspešno novo leto 1990

DPO, SO in uredništvo

Od tu in tam

NOVI MOSTOVI ČEZ KOZARICO

V prejšnji številki Utripa smo poročali o nujnosti hitrejšega popravila štirih mostov čez Kozarico, ki so bili poškodovani ob neurju. Zastavljena akcija je uspešno potekala po dobro pripravljem načrtu in vzornem sodelovanju graditeljev in financerjev.

V novembru 1989 je Nivo pripravil betonske oporne zidove za mostove pri Kumpergerju, Vodišku in Percu. Nanje je KS Šentjur-okolica z enoto JLA iz Celja zgradila lesen zgornji nosilni in povozni stroj. Tako so bili vsi trije mostovi tudi takoj za tem tudi prevozni. Inženirci vojne pošte iz Celja so dela opravili v rekordnem času strokovno in kakovostno kljub zimskim razmeram.

Podaljška obstoječega mostu pri Hercogu se je v decembru lotila krajevna skupnost Šentjur-okolica, izvajalec del pa je KOP Šentjur.

REORGANIZACIJA MERX — DO POTROŠNIK CELJE

Z novim letom je tudi delovna organizacija Potrošnik s sedmimi temeljnimi organizacijami in delovno skupnostjo skupnih služb doživela statusne spremembe, tako da se je iz nje osnovalo sedem družbenih podjetij: Trgovsko podjetje Potrošnik Celje, Trgovsko podjetje Izbira Laško, Trgovsko podjetje Korotan Ravne, Trgovsko podjetje Zila Slovenjgradec, Trgovsko podjetje Prodaja Šoštanj, Trgovsko podjetje Radeče in za poslovno območje Šentjurja Trgovsko podjetje Resevna, ki ga zastopa direktor Jože Plemenitaš.

PODELJENO DRŽAVNO ODLIKOVANJE

Jože Vončina iz DO Alpos je dobil visoko državno odlikovanje Zasluge za narod s srebrno zvezdo.

Predsedstvo SFRJ ga je na predlog občinskega sindikalnega sveta odlikovalo s tem visokim odlikovanjem za dolgoletno uspešno in aktivno delo v organih sindikata in organih upravljanja v DO in na občinskem nivoju.

Jožetu Vončini je odlikovanje podelil predsednik občinske skupščine Šentjur Vlado Gorjup na razširjeni seji občinskega sindikalnega sveta, ki je bila 21. decembra.

Aplavz je potrjeval, da je odlikovanje prišlo v prave roke.

Srečno leto 1990

želi vsem občanom in poslovnim partnerjem
HMEZAD — TAJFUN
Proizvodnja kmetijskih strojev, orodij
in krmilne hidravlike
Planina pri Sevnici

Za boljše gostinstvo

V celjski regiji dosega turizem nadpovprečno dobre rezultate. Tako se lahko letos pohvali s kar 40-odstotno večjim deviznim prilivom. Največ zaslug za to imajo seveda zdravilišča, vedno pomembnejši pa je tudi delež zasebnih gostincev. Ta postaja vse pomembnejši del celotne turistične gostinske ponudbe.

Poleg podjetnih gostincev-posameznikov, ki imajo največ zaslug za razcvet celjskega gostinstva, velja pohvala tudi celjski turistični zvezi in poslovni skupnosti za turizem, ki izdatno spodbujata kakovost v zasebnih gostiščih.

Ena od takih spodbujevalnih oblik je vsakoletno ocenjevanje

in nagrajevanje najboljših gostišč v regiji. Kandidate za nagrade so letos izbrali na predlog vseh osmih občinskih obrtnih združenj in posebnih meril celjske turistične zveze. Kriteriji za izbor so bili zunanost lokala, parkirni prostor, urejenost notranjih prostorov, ponudba, čistoča in red v gostišču.

Med 24 letos najbolje ocenjenimi gostišči so tudi tri naša: gostilna Marjana Bohorča iz Šentjurja, Marije Vovk iz Ponikve in Olge Škoberne iz Dobja.

Čestitamo!

Šentjurski portret

Elizabeta Golež

15. novembra je praznovala svoj enainosemdeseti rojstni dan spoštovana učiteljica Elizabeta Golež, ki jo njeni prijatelji, znanci in učenci poznajo kot tovarišico Liziko.

Rodila se je na Ponikvi pri Grobelnem, 1925. leta je diplomirala na mariborskem učiteljskišču,

kjer je leta 1932 opravila strokovni izpit.

Obiskali smo jo na njenem domu v zgornjem trgu. Sprejela nas je pristrčno, z nasmehom, tako kot pač ona zna. Povedala nam je marsikaj zanimivega, med drugim tudi to, da je bilo njeno prvo službeno mesto na Žusmu. Tam je ostala štiri leta in nato službovala še v nekaterih krajih Slovenije, med drugim tudi v Prekmurju.

Na šentjursko šolo je prišla leta 1951 in je bila nekaj časa tudi upraviteljica. Učila je vse do 1961. leta, ko je odšla v zašlužen pokoj.

Njeni učenci vedo povedati, da je bila tovarišica Lizika stroga in srčna učiteljica, da se je znala tako lepo nasmehiti in zato ni čudno, da so jo imeli njeni učenci tako radi. Mnogi med njimi jo leto za letom obiskujejo — ne pozabijo na rojstni dan svoje dobre učiteljice.

Pri svojih enainosemdesetih letih je živahna, nasmejana, rada bere, opravlja lažja dela in seveda vse to pripomre k njenemu vedremu razpoloženju.

Še na mnoga zdrava leta, naša draga učiteljica!

Podgajski

Za vas — vsak letni čas
in vse leto 1990
obratovalnica GOLOB — Šentjur
hladilne in ogrevalne naprave

Obnovljena kapelica

Veliko število krajanov se je zbralo na žegnanju kapelice, ki so jo skupaj s sovaščani obnovili Ratajevi iz Šibenika pod Resevno. Staro kapelo je že precej načel zob časa, nesreča pa je prispevala svoje, da se je družina Karla Rataja odločila kapelo popolnoma obnoviti.

Dela so bila mojstrsko izvedena, tako da je kapela kljub mali spremembi lokacije ohranila prvotno obliko.

Žegnanje kapele je opravil domači župnik Mirko Zemljič, prepevanje pesmi pa je na harmoniko spremljal Peter Kladnik.

OBVESTILO

Prodajni center Šentjur obvešča vse lastnike motornih vozil in kmetijske mehanizacije, da organizira sejem vsako nedeljo od 7. do 12. ure na parkirnem prostoru Prodajnega centra Šentjur.

V času sejma posluje tudi bistro Lipa.
Vabljeni!

Vsem občanom in delovnim kolektivom občine Šentjur želimo srečno in uspešno 1990, ribičem pa v novem letu predvsem čiste vode in dober prijem

RIBIŠKA DRUŽINA VOGLAJNA

Večletna gospodarska gibanja v občini

V informaciji obravnavamo trinajstletno gospodarsko gibanje (od leta 1976 do leta 1988) na osnovi ekonomskih kategorij kot celotni prihodek, dohodek, sredstva za reprodukcijo, izgube, investicijska aktivnost.

Za obdobje od leta 1976 do 1986 lahko rečemo, da se obračunski sistem ni bistveno spremenil. V letu 1987 je stopil v veljavo novi Zakon o celotnem prihodu in dohodku, ki naj bi omogočil realnejše ugotavljanje finančnih rezultatov. Za leto 1988 pa je značilno, da je na poslovanje gospodarskih subjektov odločilno vplivala gospodarska politika s svojimi ukrepi. Za prvo obdobje leta 1988 je bilo značilno interventno omejevanje skupne in splošne porabe, osebnih dohodkov, zamrznitve cen in prepoved graditve negospodarskih ter neproizvodnih objektov. Za drugo obdobje leta 1988 so bili značilni ukrepi ekonomske politike, ki so zajemali liberalizacijo cen, uvoza in trga deviz in tri »nominalna sidra« (omejevanje osebnih dohodkov, skupne in splošne porabe ter ukrepov na kreditno monetarnem področju). Politika treh sider ni vzdržala, cene so strmo naraščale in v letu 1989 že lahko govorimo o hiperinflaciji.

— **Celotni prihodek** šentjurskega gospodarstva se je v letu 1988 v primerjavi z letom 1976 povečal za 41% (izračun na osnovi baznih indeksov, korigiranih s cenami na drobno). Za primerjavo — v celjski regiji se je celotni prihodek v tem obdobju povečal za 21%. Delež ustvarjenega celotnega prihodka gospodarstva šentjurske občine v celotnem prihodu celjske regije se je z 2,3% v letu 1976 povečal na 2,7% v letu 1988. S prihodki, doseženimi na tujem trgu je šentjursko gospodarstvo doseglo v letu 1978 9,3%, v letu 1988 pa 11,3% celotnega prihodka.

— **Porabljena sredstva** šentjurskega gospodarstva so po letu 1980 naraščala hitreje kot celotni prihodek, kar je neugodno vplivalo na dinamiko dohodka, razen v letih 1984 in 1986. Seveda pa opazovanje dinamike dohodka otežkočajo številne obračunske spremembe, visoka rast cen in tudi spremembe v organiziranosti šentjurskega gospodarstva. Delež dohodka v gospodarstvu občine Šentjur se je v letu 1988 glede na leto 1976 znižal za 5,3 strukturne točke, v celjski regiji pa se je ta delež zvišal za 2,1 strukturne točke.

— **Sredstva za reprodukcijo** so v letu 1988 predstavljala le po-

lovico doseženih sredstev v letu 1976. V bruto dohodku so sredstva za reprodukcijo predstavljala leta 1976 25,4%, v letu 1988 pa le še 12,5%. Največji delež teh sredstev v občini Šentjur, okrog 80%, oblikujeta področji industrije in trgovine.

— **Izgube** v gospodarstvu občine Šentjur vse do leta 1985 (z izjemo leta 1976) niso predstavljale večjih problemov, v zadnjih letih pa se je število OZD z izgubo kot tudi delež izgube v dohodku precej povečal. V letu 1988 je izguba šentjurskega gospodarstva predstavljala 4,2% izgube gospodarstva celjske regije, z izgubo je poslovalo 5 OZD s 789 zaposlenimi delavci, kar je 26% vseh zaposlenih v občini.

— **Gospodarnost poslovanja**, merjena z razmerjem celotnega prihodka do porabljenih sredstev, se je vse do vključno leta 1985 v občini Šentjur gibala nad ravni v celjski regiji in v SR Sloveniji, v letu 1985 pa že beležimo negativne odmike od povprečja.

— **Družbenoekonomska produktivnost**, merjena z dohodkom na delavca je v nominalni višini v letih 1976 in 1977 preseгла regijsko povprečje, potem je relativno začela upadati, in je leta 1988 znašala samo 74% regijskega povprečja. Če dinamiko dohodka na delavca primerjamo z gibanjem cen na drobno, opazimo v večini let zaostajanje za rastjo cen.

— **Stopnja akumulativne sposobnosti** je vse do vključno leta 1984 močno presežala regijsko in republiško povprečje; najvišjo vrednost je dosegla v letu 1981. V letu 1985 se je začela zniževati in je bila v letu 1988 kar za 4,9 odstotnih točk nižja kot v letu 1976, medtem ko je bila v regiji višja za 2,5, v republiki pa za 1,8 odstotne točke glede na izhodiščno leto.

— **Poprečni mesečni čisti osebni dohodki na delavca** so bili po nominalni višini v šentjurskem gospodarstvu v vseh letih analiziranega obdobja precej nižji kot je znašalo povprečje celjske regije in republike, tudi njihova dinamika je bila v glavnem počasnejša od republiškega povprečja in od rasti cen življenjskih potrebščin.

— **Investicijska aktivnost** je vse do leta 1985 nazadovala. V zadnjih treh letih opažamo oživljanje. V letu 1988 je delež porabe za investicije v osnovna sredstva v gospodarstvu in v družbenih dejavnostih v bruto dohodku znašal 44% (v regiji 20,2%).

V Alposu na dobri poti

Program trgovinske opreme je eden izmed treh tržno ekonomskih celot v sestavi podjetja Alpos. Kljub znanim pogojem, v katerih je naše gospodarstvo v tem trenutku, lahko zapišemo, da je ta del programske celote Alposa uspešen.

Rezultat poslovnega leta, ki se izteka še ni znan, vendar bodo k njegovemu nedvomnemu uspehu veliko prispevale poslovne odločitve zadnjega obdobja.

Najprej naj omenimo največjo blagovno hišo, opremljeno v tem letu na Jadranu. Investitor je bila RO Šibenka iz Šibenika, blagovnica v velikosti 1700 m² pa je bila projektirana, izdelana in predana v namen v rekordnem času enega meseca in pol. Drugi takšen podvig je šentjurska blagovnica Kmetijskega kombinata na Anderburgu.

Naši poslovneži se že uspešno dogovarjajo z naročniki na Mad-

žarskem, kjer naj bi prišlo v januarju 1990 do podpisa pogodbe za izdelavo sodobne blagovnice v velikosti 1000 m². Madžarska je tudi sicer zaradi svoje bližine in z že nekaterimi izpeljanimi posli v perspektivi, izjemno zanimivo tržišče. Ta usmeritev je pomembna tudi z vidika zaostrenih pogojev domačega tržišča. Kljub temu je bodoča programska tržna orientacija v prihodnjem letu usmerjena v povečano proizvodnjo izključno na račun konvertibilnega izvoza ob tem, da skušamo domače tržišče ohraniti vsaj na doseženi ravni.

Za uresničitev tako zastavljene

nih ciljev načrtujemo večje vključevanje drobnega gospodarstva, kot tudi kapitalne povezave z drobnim gospodarstvom.

V podjetju se bomo lotili tehnološke modernizacije proizvodnih zmogljivosti in pridobivanja ustreznih strokovnih kadrov, predvsem s tehničnega področja in področja trženja.

Podobni naporji so v polni meri navzoči tudi v programu črne metalurgije in orodjarstva ter v programu kovinskega pohištva, ki ju bomo predstavili v eni izmed naslednjih številkk Utripa.

Mirko Čander

Srečno v novem letu želi vsem občanom
OREL organizacijsko turistična agencija
Šentjur, D. Kvedra 12
Telefon: (063) 741-035, p. p. 24

Prenova sindikata

Spremembe v družbi, ko dejansko spreminjamo družbenopolitični sistem in ekonomske odnose, narekujejo temeljite spremembe tudi v vsebini dela in organizacijskih oblikah delovanja sindikata v podjetju, občini, republiki.

Sindikati postajamo vedno bolj in samo stanovska organizacija na načelih svobodnega organiziranja, samostojnosti in dejanskega prostovoljnega včlanjevanja.

Programske zasnove »neodvisni sindikati Slovenije« in statutarne spremembe nam omogočajo prenovo in dajejo možnosti, da si z vsebino dela, in organizirani, izborimo pravice, ki gredo zaposlenim. Organizirani v sindikatu se bomo borili za takšno ceno dela — plače, ki bodo zagotavljale pokrivanje minimalnih življenjskih stroškov, borili se bomo za izpolnjevanje pravic iz dela in za pravice svobodnega občana in državljana.

Sindikalna organiziranost teče od sindikata podjetja, osnovne organizacije navzgor. Težo delovanja dobivajo sindikati dejavnosti, predvsem v dogovarjanju pri kolektivnih pogodbah. Vloga občinskih organizacij je v usklajevanju zahtev in kontroli dogovorjenega. Združeni v Zvezi sindikatov Slovenije pa smo močnejši.

V osnovnih organizacijah so v teku občni zbori, na občinski ravni smo sprejeli osnovna načela organiziranosti občinske organizacije in vodimo kandidacijske postopke za volitve organov. Vzporedno potekajo priprave na kongres zveze sindikatov Slovenije, ki bo 2. in 3. marca 1990. S kongresom bomo zaključili organizacijske in kadrovske spremembe sindikata. Postati moramo dostojen in učinkovit partner poslovnim delavcem — di-

rektorjem in organom upravljanja v podjetjih, partner izvršnim organom — vladam in gospodarskim zbornicam na občinski in republiški ravni. V demokratično izvoljenih skupščinah pa vidimo garancijo, da bodo skupščine kot najvišji oblastni organ v družbi enakopravno odločale o ceni dela in ceni kapitala.

ORGANIZIRANOST OBČINSKE ORGANIZACIJE SINDIKATA

Najvišji organ je skupščina občinske organizacije, ki jo sestavljajo delegati iz vsake osnovne organizacije sindikata v občini. Skupščina izvoli občinski sindikalni svet, ki operativno vodi in usklajuje delo članstva in osnovnih organizacij med letom, predsednika občinske organizacije in nadzorni odbor.

Dogovorili smo se, da bodo kandidacijski postopki odprti za vse člane in, da bomo na skupščini volili kandidate za posamezne organe in funkcije v sindikatih na odprtih listah. Skupščina občinske organizacije je predvidena med 5. in 10. februarjem 1989.

KANDIDATI ZA PREDSEDNIKA OBČINSKE ORGANIZACIJE

V postopkih evidentiranja in s pristankom kandidatov je OSS na svoji seji kot možne kandidate za predsednika občinske organizacije potrdil naslednje kandidate: Sandi Janša iz KK Tozd Klavnica, Mirko Čander iz DO Alpos, Bojana Krumpak iz DO Bohor, Jože Mastnak iz OSS Šentjur in Polde Tanšek iz OŠ Šentjur.

Kandidacijski postopek s tem ni zaključen in lahko OOS še kandidirajo druge posameznike.

Predsedstvo OSS Šentjur

Srečno novo leto 1990 vam želi in se priporoča
Trgovsko in proizvodno podjetje »LIPA«
Šentjur, Ljubljanska cesta 30
Telefon: 741-729, 741-213, 741-339

Kotiček za kmetovalce

Bojkot referendumu

Na pobudo Slovenske kmečke zveze in kmečke mladine Podružnice Sentjur je bilo 22. novembra 1989 pred upravno zgradbo KK Sentjur protestno zborovanje kmetov kooperantov TOK Sentjur. Zbralo se je več kot 300 kmetov in gojencev kmetijske šole. Kmetje so pripeljali s seboj 32 traktorjev s priključki.

Zakaj kmečka zveza in kooperanti nasprotujejo združitvi kombinata? Kmetje so prepričani, da ne smejo kloniti pred pomamljivo zakonodajo in zasebnimi interesi, ki za vsako ceno hoče uničiti kmeta-proizvajalca hrane; ta je pri kmetu še vedno cenejša kot na družbenem posestvu.

Pred skoraj štiridesetimi leti so se kmetje svobodno združevali v takratne kmetijske zadruge. Člani zadruge so imeli pravico do svobodnega odločanja. Ustvarjali so dobiček in zanj kupovali kmetijsko mehanizacijo. Po krajevnih centrih so se ustanovljale zadružne trgovine in kasneje gradili zadružni domovi iz sredstev zadruge in z udarniškim delom zadružnikov, krajanov ter mladine. Ko je takratna oblast in vodilna struktura funkcionarjev ugotovila, da so kmetje s svojo zad-

nazaj! Naša kmetijska šola je edina v Sloveniji, ki nima svoje posestva za opravljanje prakse«, je protestno zahteval dijak šole in predsednik zveze kmečke mladine.

Zahteve šole, TOK in šentjurskih kmetov podpira tudi Kmečka zveza Slovenije. Predsednik Slovenske kmečke mladine Marjan Podobnik je bil jasen: »Povedali smo, da reorganizacije kmetijskih organizacij pred sprejetjem nove kmetijske zakonodaje niso sprejemljive. Pozanimali smo se v skupščini SRS in izvedeli, da je vsak referendum nič, in je z reorganizacijo treba počakati, sicer si bodo veliki kmetijski sistemi stvari uredili tako, kot njim ustrezajo. Če bi kmetje pristali na odcepitve, bi sicer imeli svojo zadrugo, toda revno kot cerkvena miš. Odpovedali bi se vsej akumulaciji, zato tega ne smejo dovoliti.«

Na protestnem zboru je jasno spregovoril tudi tajnik Zdrružne zveze Slovenije Viktor Marinc in poudaril, da so vodstvu kombinata predložili možno rešitev tako, da se naj TOK organizira v KZ skupaj s Tozdom Trgovina in Tozdom Klavnico. Glede na dejstvo, da sta se Tozd Trgovina in Tozd Lastna proizvodnja že izločili iz KK in z razbitjem le-tega oškodovali TOK, saj ji je bistveno otežkočeno ali celo onemogočeno normalno delovanje, lahko TOK na sodišču izpodbija navedeni izločitvi in zahteva ponovitev postopka, ki ga omogoča tudi

Za razvoj slovenskega podeželja

Ta resolucija je na pobudo komunistov naše občine nastala v sodelovanju s komunisti celjske, pomurske in podravske regije. Je prvi korak v konkretizaciji ideje o ustanovitvi Gibanja za napredek, v katerega naj bi se združili vsi tisti, ki jim ni vseeno, kakšno življenje se njim in njihovim potomcem obeta. Osnovno spoznanje, ki nas vodi pri tej ambiciji je, da moramo stvari spreminjati predvsem sami.

VSI, KI V RESOLUCIJI NAJDETE SVOJ INTERES IN IZZIV, VSI, KI IMATE IDEJE IN ŽELITE RAZMIŠLJATI, PA STE HKRATI VOLJNI TUDI KONKRETNO DELATI, PRIDRUŽITE SE NAM!

Miran Koren

Ljudje s slovenskega podeželja bomo uveljavili pravico do razvoja. Mi, ki na podeželju živimo, imamo pravico do vsestranskega ekonomskega in socialnega razvoja, kakovostnega življenja v podeželskem bivalnem okolju in do varovanja kulturne, arhitekturne in naravne samobitnosti podeželja. Povečati želimo lastno odgovornost in vpliv na razvojne spremembe. Odpri smo za vse spremembe tistih, ki podeželju želijo konkretno svetovati in pomagati v razvoju. Zato se hočemo pridružiti evropskemu gibanju za ohranitev in razvoj podeželja.

1. Slovenski komunisti, ki na podeželju soustvarjamo razvojne dosežke in z ljudmi delimo tegebe, čutimo vso resnost in globino problemov podeželja. Zavedamo se, da na razvojne spremembe na podeželju največ vplivamo ljudje sami. **Brez spremembe razvojne strategije do podeželja ne bomo ustvarili možnosti za razvoj gospodarsko učinkovite in ekološko prijazne Slovenije.**

a) Za spremembe v razvojni strategiji Slovenije je potrebno organizirano udejanjenje znanja. Znanja, ki ga potrebujemo za razvojni preboj, je na podeželju premalo, je razpršeno in premalo povezano. Uspešnejše bi bilo ob večji iniciativnosti ljudi v institutih, na univerzah, v upravnih, finančnih in drugih ustanovah v centrih. Pričakujemo torej več iniciativ od tistih, ki so s svojo sposobnostjo in ambicijami osvojili znanje, potrebno za razvoj. Hočemo projekte, ki bodo omogočali razvoj podeželja.

b) Ceste, voda, telefon in energija so osnovni infrastrukturni pogoji za to, da bi ljudje ostajali na podeželju. **S spremembami na področju stanovanjske politike, ki vpliva na poselitev Slovenije, je potrebno preprečevati nove socialne probleme na odselitvenih in priselitvenih točkah.** Podpreti je potrebno prizadevanja za obnovitev kritičnih stanovanjskih hiš in gospodarskih poslopj.

c) Kmetje so sposobni obdelati vso zemljo, ki jo je v Sloveniji možno obdelati, če bi skrajšali poti, potrebne, da zemljo dobi v obdelavo tisti, ki jo je sposoben in pripravljen obdelati. Kmetje pri sedanjih pogojih gospodarjenja zgubljajo motiviranost. Slovenski živinorejci in veterinarji s skrajnim naporom vzdržujejo doseženo kakovost proizvodnje. Zato je potrebno izoblikovati razviden, enostaven in učinkovit sistem družbenih intervencij za pomoč, zaščito in usmerjanje razvoja kmetijske dejavnosti. Pri tem je potrebno zagotoviti enake pogoje za vse oblike lastništva. Bolj bi morali upoštevati pomembne naravne razlike, ki vplivajo na dohodkovno učinkovitost kmetovanja. To postavljamo v ospredje zato, **ker od rezultatov dela na kmetiji in v kmetijstvu niso odvisni le ljudje na podeželju,**

ampak mnoga delovna mesta v predelovalni industriji in industriji, ki dela za potrebe kmetijstva. Propadajoče kmetijstvo na podeželju bi postopoma ogrozilo vsaj polovico delovnih mest v Sloveniji, da o prehrani prebivalstva sploh ne govorimo.

Ob podpori razvoja družinskih kmetij opozarjamo na pomen razvoja kmetij z različno sestavo dela. Ne verjamemo, da je posestvo in poselitveno sestavo na podeželju mogoče bistveno spremeniti, saj ju je zgodovinski razvoj močno povezal in utrdil.

d) **Na podeželju primanjkuje produktivnih delovnih mest,** ker so se v dosedanjem razvoju predelovalna industrija in druge dejavnosti zgostile v velikih industrijskih obratih v mestih. Zato se bomo na podeželju z večjo iniciativnostjo in inovativnostjo organizirali za:

- višjo stopnjo predelave kmetijskih pridelkov z razvojem majhnih zasebnih in zadružnih predelovalnih obratov;
- za preprečitev gradnje velikih živinorejskih kompleksov in za ekološko sanacijo obstoječih;
- razvoj tistih kultur, ki so komparativna prednost določene kmetijskega območja in zaradi manjše ekološke ogroženosti že razvojna prednost;
- za razvoj turizma, da bo podeželje razvojno in dohodkovno sodelovalo v turističnem gospodarstvu;
- za pridobivanje delovnih mest na domu in v drobnem gospodarstvu iz vseh tistih gospodarskih panog, ki imajo možnosti za preživetje z razstavitvijo na dele in razselitvijo.

Bogat stanovanjski fond na podeželju omogoča razvoj podjetništva. Postopoma naj bi ljudje na podeželju uresničevali več ekonomskih interesov v korist kakovostnega razvoja celotne Slovenije.

2. Slovensko podeželje je v zadnjih dvajsetih letih s politiko skladnejšega regionalnega razvoja in izpeljavo konkretnih razvojnih projektov v manj razvitih občinah pridobilo več razvojnih točk, ki so pozitivna protiutež odseljavanja s podeželja. Ne glede na spremembe v strategiji razvoja do slovenskega podeželja moramo **dokončati pričete razvojne in investicijske programe.** S tem bi utrdili že oblikovane razvojne točke, ki vplivajo na razvoj podeželja.

PREDLAGAMO:

1. O razvoju slovenskega podeželja, njegovih razvojnih zmogljivostih, ter razvojni strategiji in o sistematični podpori za strateško preišljene projekte je potrebno organizirati sejo CKZK Slovenije. Na njej moramo slo-

(nadaljevanje na 5. strani)

ruško zadovoljni in v njej napredno gospodarstvo, je bila leta 1961, proti volji članov, izvršena združitve vseh zadrug v sedanji kmetijski kombinat. Kmetom-zadružnikom je bila takrat odvzeta vsa zadružna imovina in pravica odločanja. Zadruge so razpadle, kmetijski kombinat pa napredoval in se širil na temeljih zadružne lastnine. V tem času je bila marsikateremu kmetu z arondacijo storjena tudi občutna krivica, ki še danes ni pozabljena. To so črne točke, ki kmeta opozarjajo, da kmet danes ne sme nikomur več verjeti. Sedaj kmetje kooperanti zahtevajo vrnitev takrat odvzete zadružne imovine, sicer ne bodo umaknili vloženih tožbe.

Svoj delež terja tudi kmetijska šola. »Kombinat nam je leta 1962 vzel 110 hektarjev obdelovalne zemlje, poslopja, inventar in živino v hlevu. To zdaj hočemo

predlog zveznega zakona o zadrugah.

Kmetje so z zborovanja poslali tudi protestno odprto pismo, naslovljeno na Skupščino SR Slovenije.

Na koncu še najnovejše:

Na seji zadružnega sveta TOK Sentjur, ki je bila 22. decembra 1989, so kooperanti-člani zadružnega sveta k sporazumu o medsebojnih pravicah in obveznostih med toždi predlagali spremembo 14. člena, ki se glasi: udeleženci soglašajo, da se zadružna lastnina, ki je vpisana v knjigi osnovnih sredstev KK Sentjur in stanje bilance Kmetijske zadruge »Bodočnost« Sentjur, z dne 31. 12. 1961, prenese v last Temeljne organizacije kooperantov Sentjur pri Celju v skladu z novo zadružno zakonodajo.

Slovenska kmečka zveza — Podružnica Sentjur pri Celju

Za razvoj slovenskega podeželja

(nadaljevanje z 4. strani)

venski komunisti na ustreznih strokovnih podlagah opredeliti AKCIJE ZA RAZVOJ PODEŽELJA.

2. Komunisti moramo v zavezništvu z vsemi silami, ki odgovorno oblikujejo odnos do slovenskega podeželja, doseči, da bo skupščina SR Slovenije na ustreznih strokovnih podlagah sprejela DOLGOROČNO STRATEGIJO RAZVOJA SLOVENSKEGA PODEŽELJA s sistematično in stabilno podporo:

a) RAZVOJU KMETIJSTVA, ZADRUŽNIŠTVA IN DRUGEGA PODJETNIŠTVA; z vsestranskim razvojem podeželja naj bi dosegli njegovo učinkovitost.

b) RAZVOJU CESTNEGA, VOODOVNEGA IN TELEFONSKEGA

GA OMREŽJA, ki je pogoj za ekonomski razvoj, poseljenost in demografski razvoj na podeželju.

3. Sistematično podporo za razvoj slovenskega podeželja bi morale dajati vse slovenske občine. Občine in krajevne skupnosti bi morale nameniti posebno družbeno podporo tistim izumirajočim slovenskim vasem, kjer ljudje nimajo dovolj lastne energije niti za napeljavno elektriko niti za obnavljanje cest.

Vse, ki na slovenskem podeželju delajo in živijo in vse, ki se svojih kmečkih korenin in mladosti na deželi še zavedajo, pozivamo k ustvarjalnemu vplivu za razvoj slovenskega podeželja. Slovenski komunisti bomo v zavezništvu z ljudmi, ki na podeželju živijo, začeli v tem duhu delati že danes.

Prenos nalog SIS

S sprejetjem ustavnih amandmajev se je v SR Sloveniji pričel proces reorganizacije na področju družbenih dejavnosti in gospodarske infrastrukture. Tako je tudi na področju državne uprave in SIS-ov predvidena preobrazba v enotno in pregledno javno upravo z javnimi financami.

Kot začetno fazo te preobrazbe lahko štejeamo ustavni zakon za izvedbo ustavnih amandmajev, ki je bil sprejet skupaj z amandmaji. Ustavni zakon prinaša lečasne rešitve, med katerimi je tudi prenos pristojnosti iz SIS na IS SRS in IS SO (razen pokojninskega in invalidskega zavarovanja). Pri tem se naloge iz republiških SIS na republiški IS in iz občinskih SIS na IS SO ne prenesejo avtomatično, ampak se del pristojnosti iz občinskih SIS prenese tudi na republiško raven. Skupaj z nalogami se prevzemajo tudi delavci, ki so dosedaj opravljali ta dela in naloge.

V občini Šentjur prevzame IS SO s 1. januarjem 1990 naloge s področja:

1) SIS družbenih dejavnosti: osnovno izobraževanje, otroško varstvo, socialno skrbstvo, kulturo, telesno kulturo in raziskovalno dejavnost.

Področje zaposlovanja, vključno s štipendiranjem iz združenih sredstev preide v republiško pristojnost, kakor tudi zdravstveno varstvo, kjer bo v pristojnosti občine ostalo: denarna nadomestila ob začasni negi in nezmožnosti za delo, povračilo potnih stroškov, pogrebne in posmrtnine.

2) Na področju SIS materialne proizvodnje pa prevzame IS SO naloge SKIS, cestne skupnosti, samoupravne stanovanjske skupnosti, SIS za varstvo pred požari in kmetijsko zemljiške skupnosti.

Prenos pristojnosti iz SIS na IS SO pa ima za posledico tudi kadrovske premike pri delu delovnih skupnosti SIS in upravnih organov. Po ustavnem zakonu je predvideno, da delovne skupnosti SIS preidejo v sestav upravnih organov do 1. januarja 1990. Ker rok po ustavnem zakonu ni fiksen, ga določijo IS SO s svojim aktom, v katerem določijo tudi druge pogoje glede prehoda delovnih skupnosti SIS v sestav upravnih organov.

V občinah, kjer so SIS-i imeli svoje delovne skupnosti, združitve z upravnimi organi ne zahteva večjih kadrovskega premikov, saj praktično isti ljudje opravljajo še naprej isto delo. V naši občini pa SIS nimajo svojih delovnih skupnosti, ampak opravlja delo za njihove potrebe DOPS, ki pa je delovna organizacija. DOPS s prenosom SIS na IS SO ne bo prenehal delovati, ampak bo obstajal še naprej kot čista gospodarska organizacija, ki se bo ukvarjal z inženiringom, upravljanjem kamnolomov, stanovanjsko zadrugo Rifnik, računalništvom ipd. Po njihovem predlogu naj bi opravljali pogodbeno, kot gospodarska organizacija, tudi strokovno delo za SIS materialne proizvodnje.

Glede na opisani položaj bo v upravne organe prešlo dejansko manj delavcev kot jih je sedaj na DOPS. Delavci skupnosti za zaposlovanje preidejo v republiški organ, prav tako delavci skupnosti za zdravstveno varstvo, ki se vključijo v upravo za zdravstveno varstvo (republiški organ). Center za socialno delo je delovna organizacija, ki tudi ne preide v okvir upravnih organov, ampak ostane v prehodnem obdobju v sedanji obliki in se kasneje preoblikuje v zavod. Tako se v delovne skupnosti upravnih organov vključujejo delavci iz kmetijsko zemljiške skupnosti ter delavci iz DOPS. Ti delavci se bodo razporedili v obstoječe upravne organe tako, da bi se zagotovilo nadaljnje opravljanje strokovnih, računovodskih in administrativnih del za prevzete naloge. Prevzete naloge se bodo opravljale:

— v komiteju za družbeno planiranje s področja vseh SIS družbenih dejavnosti;

— v zavodu za urejanje naselij za SKIS in cestno skupnost;

— v oddelku za občno upravo, za samoupravno stanovanjsko skupnost in kmetijsko zemljiško skupnost;

— v oddelku za ljudsko obrambo, za SIS, za varstvo pred požari in

— v službi proračuna, finančno-računovodskega dela, za vse SIS.

S tem ostaja organizacija upravnih organov nespremenjena. Reorganizacija organov je predvidena po sprejetju novega

sistemskega zakona o državni upravi, ki naj bi bil sprejet predvidoma februarja ali marca 1990.

S prenosom pristojnosti se spremeni tudi način financiranja družbenih potreb. Od 1. januarja 1990 se bodo vsa sredstva namreč zbirala v proračunu, od koder se bodo potem financirale vse dejavnosti. Možna je sicer kasnejša ustanovitev skladov na

posameznih področjih, vendar ne v prehodnem obdobju. Za zagotavljanje sredstev za kritje skupnih družbenih potreb v letu 1990 se predvideva sprejetje odloka, s katerim bo določena višina prispevkov. To bi naj bil že pričetek prehoda na javne finance, kot sodobnejše, racionalnejše, predvsem pa preglednejše oblike financiranja družbenih potreb.

Marjan Božič

Pomoč slovenskih Korošcev

Moški pevski zbor Skladatelj Ipvavcev že celo desetletje uspešno sodeluje s SPD Danica iz Šentprimža v Podjuni. Poleg vsakoletnih kulturnih izmenjav se krepi prijateljstvo tudi na humanem področju.

Po hudi katastrofi, ki je zajela občino, so naši prijatelji izpeljali humanitarno akcijo zbiranja sredstev in materiala za člane zbora, ki jim je poplavilo domove.

Na osnovi našega popisa katastrofe in po fotodokumentaciji so natisnili letak, ki je pozival slovenske Korošce k akciji, ki je naletela na veliko razumevanja med našimi prijatelji preko meje. Za pomoč članom našega zbora je bil odprt poseben račun, na katerem se je zbralo 83000 šilingov, poslali pa so nam tudi tovarnjak z jogi vložki in posteljami.

Za vso pomoč se iskreno zahvaljujemo, posebno zahvalo pa si zaslužita člana SPD Danice Franc Pulcar in Danica Kežar.

Franc Pulcar izroča zbrani denar Janezu Čoklu, predsedniku zbora Skladatelj Ipvavcev.

OBČINSKA RAZISKOVALNA
SKUPNOST ŠENTJUR
ŠENTJUR PRI CELJU

OBJAVLJA

NAGRADNI RAZPIS

»MLADI ZA NAPREDEK ŠENTJURJA PRI CELJU«

Namen razpisa je spodbuditi mladino k ustvarjanju inovacijskih dosežkov in k raziskovalnemu delu.

Predlogi so lahko: tehnične in druge inovacije, dela raziskovalnih krožkov in druga raziskovalna dela mladih.

Na razpis se lahko prijavijo:

- učenci srednjih in osnovnih šol v občini Šentjur
- mladina v občini Šentjur, organizirana v šolski in izvenšolski dejavnosti
- kmečka mladina.

Uspešnim krožkom, mladim raziskovalcem in mladim inovatorjem ter njihovim mentorjem bomo podelili diplome in denarne nagrade.

Inovacijski predlogi morajo biti utemeljeni z načrtom, opisom postopka ali s predstavitvijo izdelka. Raziskovalna dela morajo biti tipkana, navedeni morajo biti viri, strokovna pomoč in uporabljena literatura. Elaborate bomo shranili v arhivu ORS Šentjur.

Kriteriji za ocenjevanje predlogov so pomembnost in korigirnost, izvirnost in pogoji nastanka.

Rok za prijavo predlogov je 5. februar 1990.

Prijave sprejema Občinska raziskovalna skupnost Šentjur.

Volitve v letu 1990

Vse dosedanje volitve so pri volilcih bolj ali manj ustvarjale občutek, da gre za formalno potrjevanje, dajanje volilne podpore že v naprej določenim bodočim nosilcem delegatskih in drugih funkcij. Ta občutek je bil večinoma navzoč ob vseh pristopih za izvolitev posameznih funkcionarjev kot tudi na splošnih volitvah, predvsem zaradi zaprte liste (glasovnice), oziroma zaradi tega, ker je bilo praviloma možno glasovati, se odločiti o takšnem številu posameznikov — funkcij, kolikor jih je bilo potrebno izvoliti na posamezne dolžnosti. To pomeni, da smo imeli praviloma zaprte liste.

Z novim zakonom o volitvah v skupščine, ki je dobival množično podporo v delegatskih klopih, koncem leta 1989, tako v zborih republiške skupščine kot tudi v skupščinah DPS in pred tem v širši javni razpravi (v naši občini smo o tem zakonu razpravljali ter mu dali podporo po razpravah na razširjenih sejah predsedstev KO SZDL, po KS v zadnjih dveh mesecih preteklega leta in tudi na občinski programski seji SZDL decembra 1989), so predeljene dejanske demokratične volitve. Prvič v zgodovini slovenskega naroda bomo lahko občani aktivno sodelovali pri izbiri delegatov za zbere občinske in drugih skupščin, tako na zborih volilcev, kakor tudi preko določanja list delegatov, političnih organizacij občanov, omogočeno pa bo tudi dajanje podpore kandidatom s podpisami.

Volitve v letu 1990 bodo torej svobodne, demokratične in tajne. Zakon o volitvah v skupščine DPS jasno opredeljuje tudi obveznost odprtih list (glasovnic), pripravljenih za izvolitev delegatov za skupščine na vseh ravneh, pa tudi funkcionarjev, ki bodo v naslednjem mandatnem obdobju prevzemali določene vodstvene oziroma vodilne funkcije. Pri tem je poudarjen pomen, da občan — volilec šele dobi občutek tudi svoje lastne vloge in funkcije v primeru, ko se lahko odloča o več kandidatih za eno delegatsko mesto oziroma funkcijo, in prav ob tem se lahko izraža pomen prave volilne pravice — »voliti« — in tudi možnosti — »biti izvoljen«. Za izvedbo takšnih demokratičnih svobodnih in tajnih volitev so poleg dopolnil k slovenski ustavi, sprejeti septembra 1989, pomembni tudi naslednji zakoni: že omenjeni zakon o volitvah v skupščine DPS, ki poleg načina evidentiranja in določa-

nja kandidatov, odprtih kandidatnih list jasno opredeljuje tudi postopek glasovanja na voliščih, terja zagotovitev individualnega opravljanja volilne pravice, hkrati pa nalaga zelo jasne formalno pravne obveznosti za izvedbo volitev. Zakon o volitvah predsednika in članov predsedstva SR Slovenije predpisuje za izvolitev le-teh neposredne in tajne volitve, prav tako za odprtimi kandidatskimi listami — z več kandidati za eno izvoljeno mesto.

Povsem na novo pa je v sprejemanju zakon o političnem združevanju. Ta zakon omogoča formalno pravno ustanavljanje političnih organizacij v našem slovenskem prostoru. Zato bodo na volitvah predvidoma nastopale s svojimi kandidati, poleg sedanjih DPO in seveda kandidatov, ki bodo dobili podporo na zborih volilcev občanov, tudi novoustanovljene politične organizacije občanov v SR Sloveniji. V naši občini ima do sedaj možnost odprtega nastopanja na volitvah že kmečka zveza s svojimi pododbori. Verjetno pa je, da bomo do volitev imeli še kakšno novo ustanovljeno politično organizacijo občanov v občini Šentjur. Posebej pa velja poudariti, da zakon o političnem združevanju jasno opredeljuje vsebino in namen, za katerega se ustanavljajo politične organizacije. Hkrati pa zakon tudi jasno in nedvoumno opredeljuje tiste vsebinske usmeritve, ki lahko negativno delujejo na družbo in njene sestavne dele, v primeru katerih ni dopustno in dovoljeno ustanavljanje političnih organizacij.

Sprejeta ustavna dopolnila ter navedeni zakoni so po našem mnenju jamstvo, da se v SR Sloveniji dejansko ter formalno pravno utrjuje volja in pravica slovenskega naroda tudi za izvedbo pravih, demokratičnih volitev. Občani bodo izbirali ter se odločali o svojih delegatih. Dana je možnost političnega organiziranja in delovanja na področjih, kjer imajo občani interes. Ta omogoča tudi nov, predvidevamo da pravi, ustvarjalni dialog v procesu oblikovanja boljših in učinkovitejših rešitev o temeljnih vprašanjih našega življenja in razvoja. V predvolilne in volilne aktivnosti torej stopamo enakopravno. Ljudje in programi pa bodo dobivali zaupanje in neposredno podporo občanov na navedenih volitvah.

Želimo, da bi volitve 1990 ta veliki cilj dejansko potrdile.

L. M.

Srečno in uspešno novo leto želi vsem svojim individualnim in kolektivnim članom
Občinska konferenca SZDL Šentjur

RK-naša organizacija

Vsi ljudje se rodijo svobodni in imajo enako dostojanstvo ter enake pravice. Obdarjeni so z razumom in vestjo, zato bi morali razumnati drug z drugim kakor bratje.

Kljub globokim političnim, gospodarskim in socialnim spremembam in pretresom v naši državi pa ostaja organizacija Rdečega križa zvesta svojim izvirnim načelom in bo takšna ostala tudi

v prihodnje. Ključ k miru, zavzema se za spoštovanje človekovega dostojanstva in poziva vse sprte ljudi in predvsem najodgovornejše k razumu.

V to organizacijo se vključujejo ali pa njen program drugače podpirajo vsi tisti posamezniki, institucije in drugi, ki želijo pomagati sočloveku v stiski oziroma v nesreči. Vsi, ki želijo sodelovati in uresničevati program dejavnosti Rdečega križa na socialnem, zdravstveno-vzgojnem, solidarnostnem, humanitarnem in na drugih področjih delovanja človekoljubne organizacije Rdečega križa. Člani se lahko vključijo v to organizacijo v okviru svoje krajevne organizacije Rdečega križa v posamezni krajevni skupnosti.

Rdeči križ deluje samostojno, saj je to nestransko in nepolitična organizacija, ki se nikoli ne bo borila za oblast temveč se bo zavzemala za krepitev materialnega in duhovnega bogastva ljudi, za srečo človeka, in bo pomagala nesrečnim in prizadetim k sreči.

Za uresničitev zastavljenih idealov, ki so v korist človeštva pa želimo v našo organizacijo pridobiti najboljše ljudi, sposobne in pripravljene ustvarjati družbo — človeku vrednega življenja.

Letos so bile uresničene številne aktivnosti, ki jih bo organizacija Rdečega križa nadaljevala tudi v naslednjem letu:

Naštetimo naj samo najpomembnejše akcije:

1. Organizirali smo dve krvodajalski akciji (na Planini in v Šentjurju), v kateri je sodelovalo 347 darovalcev krvi, ki so tako najbolj pomagali bolnim in so s svojo krvjo mnogim rešili življenja.

2. Organizirana so bila številna srečanja krvodajalcev ter starostnikov. Teh srečanj se je udeležilo skupaj več kot 350 ljudi. Srečanja so bila organizirana v Šentjurju, na Kalobju, v Loki pri Žusmu, na Planini in v Slivnici.

3. Organizirali smo 9 tečajev v prvi medicinski pomoči za bodoče voznike motornih vozil ter en tečaj za pomožne bolničarje oziroma za ekipe PP v enotah Civilne zaščite na Planini pri Sevnini. Tečaje in izpite je opravilo skupaj 390 kandidatov.

4. Ob svetovnem dnevu zdravlja, 7. aprila, smo skupaj z zdravstvenimi delavci organizirali po

vseh krajevnih skupnostih v občini merjenje krvnega pritiska ter se pogovarjali o zdravju. Akcije se je udeležilo skoraj tisoč občanov.

5. Zelo uspešno sodelujemo z osnovnimi šolami in skupaj uresničujemo program Rdečega križa v okviru aktivov mladih članov Rdečega križa (zdravstveno-vzgojne programe, humanitarne akcije, socialno pomoč ostarelim in podobno).

6. Iščemo izgubljene osebe oziroma za njimi poizvedujemo.

7. Sodelujemo v aktivnosti za čisto in zdravo okolje.

8. Uspešno sodelujemo z zdravstvenim domom in zdravstvenimi delavci, ki so vedno pripravljeno nuditi strokovno pomoč ter pomagati.

9. Izvršene so bile naloge na socialnem področju ob letošnjem neurju, ki je ljudem povzročilo veliko materialno in drugo škodo. Pomagali smo 109 družinam, ki so bile prizadete v povodnji, plazovih in požarih. Skupna vrednost v materialni obliki in denarju je trenutno ovrednotena na 627.000.000 dinarjev. Ljudem smo nudili pomoč v obliki hrane, pohištva, obleke, posteljnine, gradbenega materiala in podobno.

Pri vsem tem je organizacija Rdečega križa tesno sodelovala z občinskim centrom za socialno delo, s KO Rdečega križa ter s krajevnimi skupnostmi na prizadetih območjih, ki so skupaj z nami vložili veliko truda pri delu.

Za uspešnejše delo smo v občinskem odboru uredili skladišče, v katerem imamo ustrezno blago za socialno ogrožene občane in za izredne razmere.

Vrata Rdečega križa, kot ste se lahko prepričali, so široko odprta vsem tistim, ki ste pripravljeni sodelovati in prispevati svoj dragoceni prosti čas, in prispevati denarna ter materialna sredstva in znanje za uresničitev najbolj humanih in plemenitih vrednot naše in svetovne organizacije Rdečega križa.

In še za konec:

Največje bogastvo je v ljudeh, posebej v tistih, ki nosijo v svojem srcu zapisane temeljne humanitarne in človekoljubne vrednote, ki jih je vredno narovati, za srečo človeku, zato vas Rdeči križ prosi za sodelovanje!

Drago Slakan

Lep pogled na kmetijsko šolo z novo ograjo.

Za večjo varnost v prometu

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu je na svoji seji decembra 1989 posvetil pozornost osrednji razpravi o uresničitvi programa dela v letu 1989 in sprejemu programa dela za leto 1990. Iz posameznih poročil predstavnikov komisij je razvidno, da je bilo opravljenih 8 akcij, od tega 3 akcije »brezhibno vozilo je varno vozilo«.

Posebej kaže poudariti aktivnost in sodelovanje prosvetnih delavcev — mentorjev po osnovnih šolah in postaje milice Šentjur, ki se je vključevala v vse aktivnosti na področju preventivne in vzgojne dejavnosti v občini. Iz podatkov izhaja, da se je prometna varnost na območju občine v tem obdobju (januar—november) v primerjavi z obdobjem celega leta 1988 izboljšala.

Zaradi tega ocenjujemo, da so razmere na področju prometne varnosti stabilne. Zmanjšalo se je število prometnih nezgod z mrtvimi in telesno poškodovanimi.

Tako smo do 21. decembra 1989 obravnavali 51 prometnih nezgod z mrtvimi in telesno poškodovanimi (lani v celem letu 85). Od tega sta bili dve prometni nezgodi s smrtnim izidom (lani 4). V prometnih nezgodah je bilo 26 oseb huje telesno poškodovanih (lani 31) in 20 oseb lažje telesno poškodovanih (lani 59).

Uspešni mladi zgodovinarji

Člani zgodovinsko-raziskovalnega krožka iz Šentjurja raziskujejo preteklost domačega kraja. Ustvarjalni duh jih sili k novim spoznanjem. Odkrili so veliko izvirnega, številne predmete in listine so ohranili pred propadanjem. Strokovno pomoč iščejo v muzejih, arhivih in knjižnicah.

Pri raziskovalnem delu uporabljajo projektno metodo, ki jih vodi od pobude, preko osnutka in načrta, do izvedbe in predstavitve projekta.

Izdelali so tri obsežne raziskovalne naloge:

- Šentjur skozi stoletja;
- Začetki NOB v Šentjurju;
- Šolska muzejska zbirka.

Vse naloge so bile nagrajene z zlatimi priznanji na srečanjih mladih zgodovinarjev Slovenije v letih 1987, 1988 in 1989. Izbrali so jih med najboljšimi raziskovalci s področja družboslovja v Sloveniji, ki so 6. oktobra sodelovali na strokovnem srečanju slovenskega društva pedagogov s temo »Nadarjeni v vzgojnoizobraževalnem procesu«.

Pedagoško delavnico je vodila Prvenka Turk iz zavoda SRS za šolstvo. Ustvarjalnost mladih zgodovinarjev iz Šentjurja so predstavile Katarina Dečman in Nina Jevševar iz 8. razreda ter mentorica zgodovinskega krožka Slavica Čoklč. Prikazale so doseganje raziskovalno delo, metode in oblike raziskovanja, uspehe, odmevnost in možnost praktične uporabe raziskovalnih nalog, ki jih hranijo v šolski in občinski knjižnici. Uporabile so plakete s fotokopijami zbranega gradiva, izvirne dokumente, fotografije, miselne vzorce, izvlečke in kaseto s posnetki uspešnih oddaj radia Celje in Šmarje pri Jelšah.

Ugotavljamo, da so v večini primerov vzroki prometnih nezgod neprimerna hitrost, izsiljevanje prednosti, voznja pod vplivom alkohola in drugi.

To je nekaj statističnih podatkov, na podlagi katerih ocenjujemo razmere na področju prometne varnosti.

Predložen program dela SPV v cestnem prometu za leto 1990, ki vključuje občinsko tekmovanje »KAJ VES O PROMETU« za osnovne šole, akcije »varnost otrok ob koncu šolskega leta«, »uporaba varnostne čelade in voznja s kolesom z motorjem«, ogled tehnične urejenosti prometnih površin, nadalje akcijo »varno kolo«, »pešec v prometu«, »kresnička«, in akcijo »brezhibno vozilo je varno vozilo«.

Tega dne so bile podeljene plakete »VZORNI VOZNIK« šestim voznikom — poklicnim šoferjem. Značko z bronastim vencem je sprejelo 8 ljudi, značko s srebrnim vencem prav tako 8, z zlatim vencem pa Martin Šolinc, Florjan Erjavec, Marija Robič in Leopoldina Senica.

Vsi udeleženci v cestnem prometu dosledno spoštujemo cestno prometno signalizacijo, s čimer prispevamo svoj delež k večji varnosti in zmanjšanju števila prometnih nezgod.

SPV

Tudi v šentjurskih delovnih organizacijah bodo morali spoznati, da lahko s vzpodbujanjem in nagrajevanjem mladih raziskovalcev pridejo do talentov, ki jih bodo potrebovali za lasten razvoj. Moderna tehnologija zahteva vsakodnevno izumljanje. Mnogo nadarjenih učencev odhaja iz osnovne šole. Pravijo, da bi se po končanem šolanju radi vrnili v domači kraj. Z njimi se bo Šentjur dvignil iz nerazvitosti.

Za zaključek se mladi zgodovinarji zahvaljujejo delovni organizaciji ALPOS, ki je z letošnjim šolskim letom podprla raziskovalno dejavnost šentjurskih osnovnošolcev. Hvaležni so tudi Kmetijskemu kombinatu Šentjur, UNIORJU iz Zreč in OŠ Šentjur, ki so omogočili nagradni izlet na Roglo članom zgodovinskega in turističnega krožka.

S. Č.

Brezhibno vozilo — varno vozilo

23. novembra 1989 je svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu pri skupščini občine Šentjur pri Celju že tretjič v tem letu izvedel akcijo »BREZHIBNO VOZILO JE VARNO VOZILO«. Akcija je potekala od 8. do 15. ure. Pri izvedbi so sodelovali delavci PM Šentjur pri Celju, AMD Šlander Celje, ZŠAM Celje in mladince OŠ Franjo Malgaj Šentjur pri Celju. Pregledana so bila 103 vozila, vozniki pa so dobili žicoznenke DA BO ČLOVEK NA CESTI ZARES ČLOVEK, nalepke, ki opozarjajo na pripenjanje z varnostnim pasom, nalepke Akcije — 10 %, vozniki, ki so imeli brezhibna vozila, pa so dobili

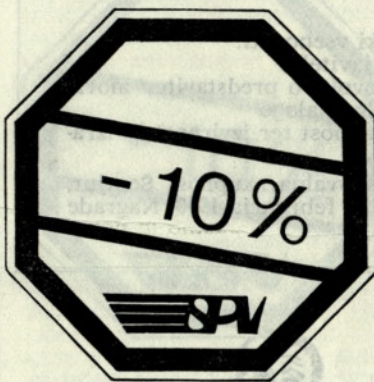
so imela večje ali manjše napake. Najpogostejše ugotovljene napake so:

1. Okvara svetlobnih teles: 34 primerov
2. Izrabljene pnevmatike: 22 primerov
3. Zavorni mehanizem: 9 primerov
4. Krmilni mehanizem: 3 primeri
5. Karoserija in drugi za varnost pomembni deli vozila: 14 primerov

V akciji je bil dan tudi poudarek pregledu obvezne opreme vozila in uporabi varnostnih pasov voznikov in sopotnikov. Ugotovili smo, da 50 voznikov ni imelo popolne dodatne opreme (žarnice, prva pomoč, verige) in da od 96 voznikov ni bilo pripetih 9 in od 33 sopotnikov trije. Sklepati je, da je večina voznikov došla, da varnostni pas ni zgolj okras v avtomobilu, temveč stalni spremljevalec, ki nas varuje pred najhujšimi posledicami v prometnih nezgodah.

Med akcijo smo voznikom izrekli 66 ustnih opozoril, izdali 6 pismenih opozoril, zabeležili eno denarno kazen na kraju prekrška, zoper 6 voznikov pa bodo delavci PM podali predlog za uvedbo postopka o prekršku, saj so bile kršitve hujšega značaja.

Z vsako prej navedeno hibo na enem izmed naštetih delov vozila pa tvegate tudi svoje življenje. In kar je še huje: morda tudi življenja drugih... SPV

nalepke »BREZHIBNO VOZILO JE VARNO VOZILO«.

Pri akciji je bilo ugotovljeno, da je bilo od 103 pregledanih vozil brezhibnih le 27, vsa ostala pa

Preteklo leto je bilo težko tako za nas bančne delavce kot za ljudi, ki so v naši enoti iskali usluge. Želimo, da bi bilo novo 1990 leto boljše, brez tako velikih sprememb in s krajšimi vrstami. Vendar so že prvi dnevi novega leta pokazali, da bomo bančni delavci še potili pot. Spremembe v našem poslovanju so bile številne, tako da smo prvi delovni dan novega leta že zaradi konvertibilnosti dinarja pričakali v strahu. Poleg tega, da je bilo naše delo ovirano zaradi terminalov oz. priprav na pripis obresti v Ljubljani, je kot za stavo ta dan večina strank potrebovala denar. Računamo, da se bo v drugi polovici januarja stanje že normaliziralo tudi zato, ker se bomo konvertibilnosti navadili. Kot veste, smo že s prvim dnem novega leta pričeli tudi s prodajo valut, ki je po šestdesetih letih spet mogoča. To je precejšen korak v zaupanju v prihodnost novih sprememb in upamo tudi k zaupanju v banko. Le-ta vam bo namreč nudila vedno dovolj valut za odkup.

Glede obrestnih mer bi vas radi obvestili, da revalorizacije ni več in da od 1. januarja 1990 obstajajo samo realne obrestne mere, ki jih bo določala vsaka banka zase, glede na dohodkovne zmoglosti. Trudili se bomo, da bodo te obresti tudi konkurenčne, saj je konkurenčnost ravno pri našem delu že močno zaživel.

Ob koncu vam želimo srečno 1990 z željo, da bi še uspešneje poslovno sodelovali in premagovali vse velike spremembe.

Ljubljanska banka
Splošna banka Celje

OBČINSKI SINDIKAT ZVEZE
SINDIKATOV SENTJUR
SENTJUR PRI CELJU
IN
OBČINSKA RAZISKOVALNA
SKUPNOST SENTJUR
SENTJUR PRI CELJU

OBJAVLJATA

RAZPIS O PODELITVI NAGRAD IN PRIZNANJ

»INOVATOR SENTJUR 1989«

1. Za nagrado »INOVATOR 1989« lahko kandidirajo delavci v združenem delu in drugi delovni ljudje občine Sentjur, ki so v letu 1989 uresničili dosežke inovacijske in raziskovalne dejavnosti.

2. Nagrade in priznanja podeljujemo:

- inovatorjem množične inventivne dejavnosti za inovacijske dosežke
- strokovno vodstvenim in vodilnim delavcem za pomembne dosežke pri razvijanju in uvajanju novih tehnologij, novih izdelkov, nove opreme ali nove organizacije v proizvodnjo in poslovanje
- razvojno raziskovalnim delavcem za pomembnejša raziskovalna dela v okviru ali za pomembnejša raziskovalna dela v okviru ali za potrebe organizacij združenega dela občine kot družbenopolitične skupnosti
- organizatorjem inovacijske dejavnosti za uspehe pri pospeševanju inovacijske dejavnosti.

3. Kandidate za nagrado in priznanje lahko predlagajo:

- komisija za inventivno dejavnost
- delavski svet in drugi samoupravni organi
- družbenopolitične organizacije
- društva
- posamezniki.

4. Prijava mora v pisni obliki vsebovati:

- osebne in splošne podatke prijavitelja
- opis, elaborat in drugače zadovoljivo predstavitev inovacijskega dosežka ali raziskovalne naloge
- podatke za vrednotenje; uporabnost ter izvirnost in izražene koristi.

5. Prijave zbira Občinska raziskovalna skupnost Sentjur, Titov trg 5, Sentjur pri Celju do 5. februarja 1990. Nagrade bodo podeljene v februarju 1990.

UČITELJEVA TOŽBA

Minilo je petintrideset let
suhih in debelih
rdečih in zelenih
nikoli zlatih
še manj denarcev bogatih.
Zvrstilo se je petintrideset generacij
za njimi ostale so sledi,
ki jih ni moč izbrisati.

ZAKON je starega učitelja v roke vzel,
v roke vzel in tako mu velel:
»Malo je tvoje delo veljalo —
zanj'ga ti skromne bom d'narce odštel.«

Nemalokrat je učitelj ZAKON prekel,
prekel in tako mu velel:
»Petintrideset let sem zate garal
generacijam ves se razd'jal,
služil rdečim,
zame ne vedno poštenim,
nisem učil te lagati
ne goljufati
Da treba po delu je plačevati,
da šola znanje dá,
znanju pa pridna se roka poda,
zdaj pa zaslužil sem tak si pokoj?

Vem, tebi nič mar!
Revna nekoč bila je dnina,

DANDANAŠNJI — UČITELJEVA POKOJNINA.

I. P.

Šentjurska košarka

Dvajsetletno uspešno delo šentjurske košarke ni nepomemben mejnik, o katerem hočemo razmišljati. Sedanji trenutek pa njeni nadaljnji (ne)perspektivi sploh ni naklonjen...

V tem razmišljanju nimam namena predstavljati stanja v Košarkarskem klubu Alpos Sentjur, temveč želim načeti vprašanje, po kateri poti in s kakšnim družbenim angažiranjem lahko pomagamo košarki v Šentjurju, da bi lahko v prihodnje stopila korak višje — kajti o ravni ohranjanja na sedanji stopnji, ne razmišljam več. V mislih imam košarko, ki bo usmerjena v tekmovalnost, predvsem pa v vzgojo domačih igralcev in trenerjev. Tisti, ki že dalj časa simpatizirajo s šentjursko košarko, se mi bodo ob takšnem pisanju gotovo nasmejali, saj vedo, da že za sedanji obseg dela primanjkuje sredstev, trenerjev, telovadnic itd. S tem se tudi sam strinjam, vendar še vedno obstaja možnost, da spremenimo miselnost, pritegnemo športno javnost, odgovorne dejavnike v družbenopo-

litični skupnosti, in skupaj pretehtamo vprašanje o košarki — da ali ne, in pod kakšnimi pogoji smo jo sposobni uresničiti. Odgovor na to vprašanje si v prvi vrsti zaslužijo neposredni udeleženci te igre, njihovi starši, pa tudi strokovni delavci. To vprašanje ne zadeva le naš klub, morda se s podobnimi vprašanji ubadajo tudi na Ponikvi, Planini in še kje.

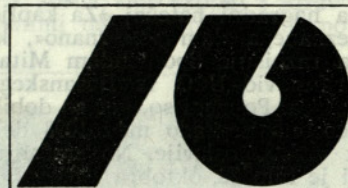
O materialnih možnostih, ki nam jih ponuja naša vlada, nima smisla razpravljati, kaže pa poiskati tesnejše stike z gospodarstvom in drugimi subjekti, in jih vprašati ali so nam pripravljeni pomagati. Nekaj dobrih izkušenj že imamo, zato bi morali te vezi še bolj utrditi.

Prav zato pripravlja Košarkarski klub Alpos Sentjur v januarju 1990 okroglo mizo, kjer naj bi ugotovili, kakšna je perspektiva šentjurske košarke in koliko nas bi to stalo.

Predsednik
Košarkarskega kluba Alpos
Mirko Čander

- Si se že včlanil v ZSMS?
- Ne, a se nameravam takoj po zaključenem mandatu. Na sejah DPZ sem se naučil precej konstruktivnih metod dela.
- Hudiča, potem pa tudi ti lahko za naprej računaš vsaj z moralnim, če že ne z občinskim priznanjem.

Ljubljanska banka
Splošna banka Celje

Glasilo UTRIP izdaja Občinska konferenca SZDL Šentjur pri Celju v nakladi 4.000 izvodov.

Uredniški odbor: glavni in odgovorni urednik Ferdo Žagar. Člani uredniškega odbora: Janko Cerkvenik, Mirko Čander, Slavica Gosar, Anita Koleča, Hinko Pap, Drago Slakan in Franc Škoberne.

Naslov uredništva: Titov trg 5, tel.: 741-286, 741-002, ž. rač. 50770-678-45153 OK SZDL Šentjur pri Celju.

Tisk: Železniška tiskarna Ljubljana.

Oproščeno tem. davka od prometa proizvodov št. 745-15/9-1978.

Rokopisov in fotografij ne vračamo.